

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специфичните мерки за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия“

[COM(2016) 778 final — 2016/0384 (COD)]

(2017/C 173/07)

Докладчик: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Консултация	Съвет на Европейския съюз, 11.1.2017 г. Европейски парламент, 15.12.2016 г.
Правно основание	член 177 и член 304 от ДФЕС
Компетентна секция	„Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“
Приемане от секцията	2.2.2017 г.
Приемане на пленарна сесия	22.2.2017 г.
Пленарна сесия №	523
Резултат от гласуването	183/0/2
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. **Заключения и препоръки**

1.1. ЕИСК изразява положително становище по Предложение 2016/0384 на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013⁽¹⁾ по отношение на конкретните мерки за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия.

1.2. ЕИСК приветства предложението на Комисията за използване на средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), в допълнение към средствата от фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, в подкрепа на държавите членки и регионите, засегнати от големи природни бедствия.

1.3. ЕИСК е съгласен с въвеждането на отделна приоритетна ос за възстановителните дейности, финансирани от ЕФРР в рамките на една оперативна програма, без необходимост от национално финансиране, в съответствие с Регламент (ЕО) № 2012/2002, с който се създава фонд „Солидарност“ на Европейския съюз.

1.4. ЕИСК одобрява удължаването на периода, през който могат да се подават заявления за покриване на разходи, така че той да тече от датата на природното бедствие, дори ако тази дата предхожда влизането в сила на настоящото изменение на регламента.

1.5. ЕИСК подкрепя предложението да се разреши на държава членка, която вече е включила предприетите от нея мерки в подадено до Комисията предходно заявление за плащане, да извърши необходимите корекции в последващите заявления за плащане.

1.6. В съответствие с позицията, изразена в други предходни становища, ЕИСК може само да подкрепи упоменатите по-горе инициативи на Комисията, насочени към опростяване и ускоряване на процедурата за отпускане на помощи, така че да има възможност за по-навременна, по-ефикасна и по-видима реакция на природните бедствия.

1.7. Същевременно ЕИСК смята, че е необходимо да се започне последващ процес по преразглеждане на фонда, за да се уточни по-добре приложното поле на фонда, така че от него да не се изключват катастрофите, дължащи се на изменението на климата и терористични актове, и да се преразгледат праговете за достъп, които според ЕИСК са твърде високи.

⁽¹⁾ COM(2016) 778 final — 2016/0384 (COD).

1.8. ЕИСК счита, че фондът представлява важно свидетелство за европейска солидарност и трябва да се популяризира сред гражданите на ЕС.

2. Аргументи в подкрепа на становището и конкретни бележки

2.1. За съжаление Европа преживя множество природни бедствия и много държави — членки на ЕС, претърпяха някакъв сериозен катаклизъм през последните години.

2.1.1. През 2002 г. Централна Европа, по-специално Германия, Австрия, Чешката република и Словакия, бяха засегнати от големи наводнения. Същата година ЕС реши да използва фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, за да реагира на големите природни бедствия и за да засвидетелства европейска солидарност на засегнатите региони. Оттогава този фонд е използван в отговор на множество различни катастрофи, включително наводнения, горски пожари, земетресения, бури и засухи⁽²⁾.

2.2. ЕИСК счита за подходящо Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР)⁽³⁾ да се използва като допълнение към фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, за да се реагира на големи бедствия. Двата фонда имат едни и същи етични прерогативи и ползват някои общи критерии за намеса. От една страна фондовете представляват поредното доказателство за солидарния дух на ЕС, а от друга, типологията на финансираните от тях мерки преследва същата цел — насърчаване на икономическия растеж и равнопоставеното и устойчиво развитие в европейския регион⁽⁴⁾.

2.3. В миналото ЕИСК вече е посочвал, че навременното предоставяне на помощи е от основно значение за гарантирането на ефикасността и правилната видимост на тези помощи. По-конкретно ЕИСК вече е изразил своята позиция относно дългите бюрократични процедури на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз⁽⁵⁾, както и относно предвидените прекалено дълги срокове, в които се решава отпускането на помощите⁽⁶⁾.

2.4. ЕИСК повтаря вече изразената си позиция относно функционирането на фонда:

- да се изясни окончателно приложното поле на фонда, за да не се създават необосновани очаквания, и да се избягва инструментализирането му в политическата комуникация,
- да се предефинира прагът на икономическото въздействие, според който дадено катастрофално събитие се оценява като достатъчно сериозно, така че фондът да се използва само в изключителни случаи,
- да продължи опростяването на оперативните механизми и намаляването на сроковете за отпускане на помощи, така че помощта наистина да се предоставя незабавно.

2.4.1. Освен това ЕИСК е загрижен във връзка с увеличаването на броя на природните и другите бедствия, и подчертава необходимостта от засилване на политиките за превенция.

2.5. ЕИСК одобрява включването на параграф 8 в член 120 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, който въвежда отделна приоритетна ос, предвиждаща съфинансиране до 100 % от страна на ЕФРР, при условие че операциите:

- са избрани от управляващите органи в отговор на голямо или регионално природно бедствие,
- са насочени към възстановителни дейности в отговор на природни бедствия,
- получават финансова подкрепа в съответствие с инвестиционен приоритет на ЕФРР.

⁽²⁾ Помощите, предоставени от Комисията посредством фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, бяха от решаващо значение например за справяне с природните бедствия, от които България, Италия и Румъния бяха засегнати през 2014 г.

⁽³⁾ Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) е един от структурните фондове на Европейския съюз. Неговата цел е да намали разликата между различните равнища на развитие на европейските региони, като отчита неблагоприятните природни и демографски условия на някои региони. Дейностите на ЕФРР имат за цел да стимулират икономическия растеж посредством структурна корекция на изоставашите региони.

⁽⁴⁾ С цел да се насърчи възобновяването на икономическата дейност в засегнатите региони, беше взето решение вниманието да се насочи към конкретни тематични области, свързани с извънредните ситуации и възстановяването, като строителство на временни жилища за населението и възстановяване на основната разрушена инфраструктура.

⁽⁵⁾ ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр. 52.

⁽⁶⁾ ОВ С 170, 5.6.2014 г., стр. 45

2.6. ЕИСК одобрява дерогацията от член 65, параграф 9 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, която предвижда разходите за операции по тази приоритетна ос да се считат за допустими от датата на настъпване на природното бедствие.

3. Гледната точка на ЕИСК

3.1. ЕИСК счита, че предложението за регламент трябва да се чете заедно с Регламент (ЕС) № 2012/2002 с последващите изменения, тъй като го включва и го изменя. Предложените изменения следват насоката, препоръчана в предходните становища на ЕИСК за ускоряване и опростяване на механизмите на функциониране на фонда. Някои въпроси все още не са изяснени.

3.2. Поради това ЕИСК посочва, че регламентът е много съществена мярка, тъй като представлява доказателство за европейската солидарност. Той спазва принципа на субсидиарност, като отчита политиките на държавите членки и координацията с различни други политики на Европейския съюз, включително другите програми на структурните фондове и тези на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ). ЕИСК счита, че той трябва да отчита и дерогациите от Пакта за стабилност за държавите членки, засегнати от природни и други бедствия.

3.3. Предвидено е регламентът да се прилага по отношение на големи природни бедствия, без да се изземват функциите на държавите членки в случаите на катаклизми, чиито щети се оценяват под определен праг, който ЕИСК счита за твърде висок и поради това подлежащ на преразглеждане.

3.4. Допустимите операции не включват жилищата, с изключение на временното настаняване при извънредни обстоятелства. В този случай трябва да се намесят държавата или застрахователните дружества. Самото съществуване на някои старинни селища зависи от икономическите дейности, свързани с туризма във вилните зони. ЕИСК счита, че трябва да се отчита дихотомията между жилищното настаняване и икономическите дейности.

3.5. Освен това регламентът предвижда да няма припокриване с други мерки на ЕС, целящи преодоляването на регионални трудности, възникнали в резултат на природни и други бедствия. На практика една от първите предпоставки за получаване на достъп до фонда е именно план за превенция на рисковете от природни бедствия. ЕИСК счита, че акцентът върху превенцията, който поставят европейските институции и държавите членки, не е достатъчен.

3.6. В регламента се уточнява, че финансираните операции трябва да отговарят на разпоредбите на Договора и на приетите впоследствие нормативни инструменти. Той съдържа призив за правилно финансово управление, прозрачност на обществените поръчки, опазване на околната среда и приспособяване към изменението на климата с инвестиции, насочени към екологосъобразни инфраструктурни проекти. В момента на приемане на регламента нито една конкретна директива относно допустимостта не е била в сила ⁽⁷⁾. Тъй като търсенето на достъпни продукти и услуги се увеличи още повече със застаряването на населението на Европейския съюз ⁽⁸⁾, ЕИСК счита, че достъпността на инициативите за спешна намеса и възстановяване трябва да бъде включена сред критериите, върху които се акцентира.

Брюксел, 22 февруари 2017 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Georges DASSIS

⁽⁷⁾ „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки по отношение на изискванията за достъпност за продукти и услуги“, COM(2015) 615 final — 2015/0278 (COD).

⁽⁸⁾ Според предвижданията през 2020 г. около 120 милиона души в ЕС ще имат множество и/или леки увреждания. Следва да се подчертае също, че в засегнатите от неотдашните природни бедствия селища, разположени в селски или планински местности, живеят предимно възрастни хора.